Бацькаўшчына

WHITERUTHENIAN NEWSPAPER „THE FATHERLAND“ Цана 1 н. м.

№ 20 (23) 13 чырвеня 1948 г. год выданьня 2

«ВАЙНА ЗА МІР»

САВЕТЫ КІДАЮЦЦА

ЗАДОБРАВАЮЦЬ ФІНАЎ

Гэльсынкі (ДЭНА). Паводля АФП, СССР паведаміў фінскі ўрад, што савецкі ўрад пастанавіў зьняць зь Фінляндыі палавіну рэпарацыяў, што яшчэ заставаліся да сплаты. Сума зьнятых рэпарацыяў дасягае каля 70 міліёнаў даляраў.

Паводля АФП, блізкія да фінскага ўраду колы, заявілі, што СССР запрапанаваў Фінляндыі пазыку на 5 міліёнаў даляраў на закуп тэкстыльных прадуктаў. Працэнтавая стаўка мае дасягаць 2%.

І ВУГОРЦЫ З РУМЫНАМІ ПРОСЯЦЦА

Будапэшт (ДЭНА). Вугорскі ўрад пастанавіў прасіць СССР пра зьніжэньне вугорскіх рэпарацыяў.

З Букарэшту падаюць, што й румынскі ўрад таксама пастанавіў выступіць перад савецкім урадам з просьбаю аб зьніжэньні рэпарацыяў.

ГРЭЦКІМ БАНДЫТАМ ТУГА

Атэны (ДЭНА-Рэйтар). Радыё грэцкіх «паўстанцаў» падало, што аддзелы Маркоса гатовыя абмеркаваць кажную прапанову, якая мае на мэце «сьпыніць праліцьцё братняе крыві».

Грэцкі прэм'ер-міністар Сафуліс, а таксама ягоны заступнік і міністар замежных справаў Цальдарыс адкінулі прапанову «паўстанцаў».

Паводля АФП, грэцкая паўночная армія рыхтуе апошні разьвязальны наступ на грэцкіх партызанаў, чкі відавочна мае канцэнтравацца першым чынам на акрузе Грамоскіх гораў, дзе месьціцца галоўная гаспода партызанаў.

ІЗНОЎ ПЕРАВАРОТ У ПАРАГВАІ

Асунсьён (ДЭНА-Рэйтар). Прэзыдэнт Парагваю Марыніга адыйшоў із свае пасады «пад ціскам цывільнага жыхарства й арміі». Як падае АФП паводля радыё з Асунсьёну, ён арыштаваны й інтэрнаваны. Адначасна арыштаваныя былы міністар грамадзкіх работаў генэрал Вілясбоа і камандант галоўнае гаспады палкоўнік Эмінэз.

Буэнос-Айрэс (ДЭНА-Рэйтар). Аргентынскае морскае міністэрства пацьвярджае гаспадарстваўскі пераварот у Асунсьёне. Прэзыдэнт Марыніга адыйшоў на вымаганьне «Гуёнароё» (арганізацыі «Чырвонага сьцягу»). «Гуёнароё» заклікала прэзыдэнта найвышэйшага суда д-ра Фрутуса перанаць абавязкі прэзыдэнта гаспадарства да 15 жнівеня. 15 жнівеня пяройме прэзыдэнцтва новаабраны прэзыдэнт Наталіцыё Ганзалез.

ЗША СЬЦІСКАЮЦЦА

СКАРАЧАЮЦЬ НА 25%

Вашынгтон (ДЭНА-Рэйтар). Гаспода Прадстаўнікоў зацьвердзіла законапраект ухвальнае камісіі, у якім прапануецца скарачэньне амэрыканскае замежнае памогі агулам прыблізна на 25%. Законапраект перададзены сэнату.

МАРШАЛ ПАПЕРАДЖАЕ

Вашынгтон (ДЭНА-Рэйтар). Міністар замежных справаў Маршал заявіў, што запрапанаванае скарачэньне праграмы эўрапейскае адбудовы на 25% пры зацьверджаньні кангрэсам ператварыла-б гэтую праграму з пляну адбудовы ў чыста-дапамаговую акцыю. Маршал зазначыў, што такі паварот пацягнуў-бы за сабою паважныя палітычныя вынікі ў цэлай заходняй Эўропе.

ПЕРАСЬЦЕРАГАЮЦЬ І ІНШЫЯ

Вашынгтон (ДЭНА). Адміністратар праграмы эўрапейскае адбудовы П. Гофман, паводля Рэйтар, выказаў пагляд, што запрапанаванае 25% скарачэньне пляну Маршала бязумоўна пашкодзіць магчымасьці гамыснае адбудоўнае дзейнасьці 17 эўрапейскіх нацыяў. Гофман падчыркнуў, што ён разглядае праграму адбудовы, як «вайну, якой мусіць быць выйграны мір». Праграма становіць для Амэрыкі барджэй добры гешэфт, як толькі адну дабрадзейную акцыю.

Гаспадарстваўскі сакратар амэрыканскага міністэрства сельскае гаспадаркі Дод заявіў, што прапыненьне эўрапейскае памогі выклікала-б на амэрыканскай біржы замяшаньне дзеля наяўнасьці там сельска-гаспадарскіх лішкаў.

КІТАЙ ПАКРЫЎДЖАНЫ

Нанкін (ДЭНА-ІНС). Кітайскія ўрадавыя супрацаўнікі вінавацяць ЗША у тым, што яны аддаюць Кітай на камуністычнае прасяканьне, маніячыся зрабіць Японію цэнтрам новае антыкамуністычнае межавое лініі на Далёкім Усходзе. Прапанова скараціць праграму памогі Кітаю блізу напалавіну даводзіць, што амэрыканскае міністэрства замежных справаў і байсковыя экспэрты ЗША сьпісваюць Кітай, як «страчаны». Гэты паварот у амэрыканскай стратэгіі глыбака пакадзеіць на тое, каб 500-міліённае жыхарства Кітаю падпала камуністычнаму кантролю і каб дэмакратыя зьнікла з усяе Азіі. Аднак, новая амэрыканская палітыка што да Кітаю засуджаная на праваль, бо камуністычная Азія не пацерпіць існаваньня некамуністычнае Японіі. Апрача таго, Японія эканамічна залежыць ад азіяцкага кантынэнту.

ІРО НЕ ЧАПАЮЦЬ, АЛЕ...

Вашынгтон (СДП). Ухвальная Камісія Гасподы Прадстаўнікоў, якая ў сваіх дэбатах пра скарачэньне амэрыканскае замежнае памогі ўхваліла ў поўным абсягу патрабаваньня для ІРО 70 710 228 даляраў, зьвязала аднак гэтую ўхвалу з умовай, што ДП, якія жывуць у лягерах, павінны атрымліваць прадуктовыя рацыёны, калёрыйнасьць якіх у сярэднім мусіць адпавядаць выдаваным мясцоваму жыхарству нормам.

ПАМОГА НЯМЕЧЧЫНЕ

Вашынгтон (ДЭНА-ІНС). Ухвальная камісія гасподы прадстаўнікоў паставіла да распараджэньня для нямецкае адбудовы 1 міліярд 143 міліёны даляраў. Пры дапамозе гэтых грошай амэрыканскае вайсковае кіраўніцтва спадзяецца падвысіць стаўку калёрыяў Немцам у Бізоне ад 1 050 да 2 220 (г. зн. больш, як ДП. Рэд.).

ВЫНІКІ ЛЁНДАНСКІХ ПЕРАМОВАЎ ПРА НЯМЕЧЧЫНУ

Лёндан (ДЭНА-Рэйтар). Выдадзены камунікат пра лёнданскія перамовы ў справе Нямеччыны. Сярод вынікаў перамоваў — рэкамэндацыя скліканьня ўстаноўнага збору (канстытуанты) для Заходняе Нямеччыны на 1 верасьня, стварэньня сямёхдзяржаўнае кантрольнае ўстановы для размеркаваньня рурскае прадукцыі. Далей прадугледжваецца стварэньне гарнізонаў у важных акругах Заходняе Нямеччыны пасьля адводу акупацыйных войскаў і валютная рэформа для трох заходніх акупацыйных зонаў — арыентацыйна ў наступным месяцы.

А МАСКВА ЗЛУЕЦЦА

Масква (ДЭНА-Рэйтар). Радыё Масквы вінавацiць ЗША і Вялікабрытанію ў сэпаратнай валютнай рэформе для Заходніх зонаў Нямеччыны. СССР дамагаецца захаваньня прынцыпу адзінае валютнае рэформы й стварэньня цэнтральнага нямецкага фінансавага кіраўніцтва й эмісійнага банку.

АПОШНІМ ЧАСАМ

* Амэрыканскае міністэрства абароны дало інструкцыі амэрыканскім прамысолоўцам трымаць свае прадпрыёмствы гатовымі да перастаўленьня на ваенную прадукцыю.

* І Арабская Ліга, і Ізраэль прынялі загаданае Радай Бясьпекі замір'е ў Палестыне.

* Брытанскі прэм'ер-міністар Этлі запярэчыў, быццам ёсьць разлом між ЗША і Вялікабрытаніяй у палестынскім пытаньні.

* ЗША, Вялікабрытанія й Францыя зноў зьвярнуліся з нотамі да СССР, заклікаючы яго да ўдзелу ў разьвязаньні пытаньня Трыесту.

* Чэхаславацкі Прэзыдэнт Бэнэш заявіў аб сваім адыходзе з пасады прэзыдэнта.

* Сярод дапушчаных у ЗША 200 000 ДП 50% мусіць паходзіць з краёў, анэктаваных чужою дзяржаваю. Таксама 50% мусіць быць сельска-гаспадарскіх работнікаў.

ЖЫВЕ БЕЛАРУСКАЯ ПРАВАСЛАЎНАЯ АЎТАКЕФАЛЬНАЯ ЦАРКВА

Канстанца на нямецка-швайцарскай мяжы. — 4-5-га чырвеня, пры ўрачыстым сьвяткаваньні Дня Патронкі Беларусі сьв. Аўфрасіньні Полацкай, Уладыка еп. Сергі ўзяў пад сваю апеку «удовую» апошнім часам, пакінутую свайм епіскапамі, Беларускую Праваслаўную Аўтакефальную Царкву. Створаны часовы камітэт з 5-х духаўнікоў і вернікаў. Падрабязнасьці ў наступным нумары «Бацькаўшчыны».

У В А Г А!

Адміністрацыя газэты «Бацькаўшчына» зварачаецца да ўсіх сваіх падпісчыкаў, асабліва да тых, што маюць запазычанасьць, з просьбай урэгуляваць яе у як найбліжэйшым часе, бо ў працiўным выпадку хуткая грашовая рэформа будзе перашкодай для разрахунку.

Грошы, атрыманыя ад падпісчыкаў перад грашовай рэформай, адміністрацыя здолее выкарыстаць, або ў банку замяніць на новыя. **Адміністрацыя.**

ЗАНЯПАД ЦІ УЗДЫМ?

Пачынаючы яшчэ ад канца нядаўнай сусьветнай вайны й асабліва мо апошнімі часамі ў сьвеце выразна пазначаецца вялікае ажыўленьне розных нацыяналістычна-сэпаратыстычных, незалежніцкіх рухаў і, можна сказаць, ледзь ня масавае дасяганьне імі пастаўленых сабе мэтаў. Філіпіны, Індыя, Бірма, Цэйлён, Інданэзія, В'етнам (Інда-Кітай), нарэшце цяпер — Ізраэль — вось усім ведамы першы рад пункатаў, у якіх дасягнутыя й першарадныя вынікі ў гэтым кірунку. Але і ў другой лініі, хоць мо й памалей, з большымі перашкодамі, зь неканчальнымі яшчэ, пераходнымі-прамежнымі тымчасам вынікамі, ды — з напорнай мэтамклівасьцяй — праступаюць да таго-ж і іншыя краі й народы. Вось Ірляндыя, або зусім нядаўна — Паўдзённая Афрыка зь ейнай блiскучай, хоць і пакуль яшчэ чыста-парлямэнтарнай перамогай нацыяналістых-сэпаратыстых. Або хоць сабе і такая Баварыя ў Нямеччыне, дзе маладая, кагадзе дапушчаная наагул, нацыяналістычна-сэпаратыстычная «Баварская Партыя» маланкава выпераджае, паказвае плечы адным, наступае на пяты другім — і гэта ўсё старым і ведамым носьбітам выпрабаваных быццам-бы антынацыяналістычных, г. зв. «агульна-людзкіх» дактрынаў — ды пагражае вось-вось (яшчэ натуга, яшчэ нагода, яшчэ разок!) — выйсьці поўнай пераможніцай, здабыць зусім першае й ключавое месца, а там і да мэты — рукой сягнуць...

Гэта ўсё факты, рэч, як ведама, наравістая, як наравістая заўсёды й сукрытая ў іх агульная тэндэнцыя, ня ўгледзець якое тут значыла-б тое-ж, што ня бачыць за дрэвамі лесу. Агульная гістарычная тэндэнцыя новага ўздыму нацыяналізму, нацыянальнага сэпаратызму, незалежніцтва, якую спасьцерагае й бачыць ды прызнае кажны, хто толькі мае вочы, каб бачыць, і хоча глядзець...

І тым-жа часам якраз цяпер у прэсе, праўда, у прэсе пэўных адценьняў і асабліва мо ў прэсе польскай, лёгка знойдзе чалавек, і то аж на першых, перадавых месцах цьверджаньні й нат клічы аб тым, што нацыяналізму на сьвеце наагул канцы й капцы, што «нацыяналістычная думка» у глыбокім заняпадзе, зь якога ня вывесьці яе ніякаю «сафістыкай», што ўсё гэта — перажыткі XIX веку, анахранізмы, што загад (ці мода?) новага часу — «вялікапрасторавыя канцэпцыі», фэдэралістычныя камбінацыі — антынацыяналістычныя, антысэпаратыстычныя, контранезалежніцкія... А пачытаўшы, нат пачнае гэты чалавек (асабліва, калі ён далёкі ад усякае «сафістыкі» й знацыя на ёй) як-бы й пераконвацца, што запраўды яно быццам-бы й так, што й праўда хіба — «nic nie bedzie»... Барджэй трэба шукаць больш-менш людзкіх кампанаў для «фэдэрацыі», ато яшчэ, крый Божа, гвалтам «сфэдэруюць» так, што пасьля век не «расфэдэруешся», і праўда — канцы-капцы й найапошні «рудымэнт» нацыянальнагароднага прысыплюць...

У чым-жа тут, як кажуць, уся музыка? Канцы ці новыя пачаткі, заняпад ці ўздым? Або лепш — чаго канцы й чаго пачаткі, чый заняпад і чый уздым? Бо заўсёды-ж канцы — гэта й пачаткі, заняпад аднаго — уздым нечага іншага.

Заняпад нацыяналізму, пэўна-ж, ёсьць, і ў гэтым можна пераканацца й без аргумэнтацыі вышупомненай прэсы. Заняпад, навет поўны крах нацыяналізму — але якога? Толькі аднаго нацыяналізму вялікадзяржаўнага, імпэрыялістычнага, шавіністычнага, — такога якраз, што выходзіць з асноўнага пункту перакананасьці ў «вылучнасьці», лепшасьці свайго народу й разганяецца да панаваньня на ўсё большых і больших, запраўды вялікіх прасторах аж да сусьветных у глыбака-затойваным «не да публікаваньня» ідэале. Гэткі ляснуў нямецкі нацызм, пацягнуўшы й такога-ж італьлянскага фашыстаўскага сябру. Гэткая-ж луснула й яшчэ нейчая там «моцарствовасьць» — у гэтым поўная рацыя й шчырая праўда. Пад гэткім-жа ўдарам стаіць і некалі-ж прыйме яго ды ад яго ў друзачкі й разьляціцца «сама вялікі, сама магутны» маскоўскі нацыяналізм, што набраўся цяпер, як жаба гразі, але ў сваім праставаньні да сусьветнага панаваньня ўжо разгаданы, зразумелы ўсімі. Усім гэткім нацыяналізмам гісторыя запраўды наканавала канцы, і тут запраўды «nic nie bedzie»...

Аднак, зусім не такім вялікадзяржаўным, імпэрыялістычным нацыяналізмам дыхаюць, рухаюцца й перамагаюць тыя — таксама-ж нацыяналістычныя — і сэпаратыстычныя рухі, уздым, дасягненьні й перамогі якіх сільна ня здолее замазаць аніякая сафістыка бяз двукосьсяў. Гэта — нацыяналізм народаў малых, прыгнечаных, «народаў забраных». Ягоныя асьпірацыі не «вялікапрасторавыя» і ня сусьветныя, ягоныя мэты

толькі ў сваёй хаце. Ягоныя патэнцыі ня зужытыя, ягоныя правы незапярэчныя (калі толькі наагул ёсьць права), ён перамагае й пераможа ўсюды — у гэта сяньня ўжо можна ня толькі верыць, але й ведаць.

Розьніцу вялікадзяржаўнага й малога нацыяналізму добра зразумелі й тэарытычна сфармулявалі бальшавікі. Сваёй прыхільнай да малых нацыяў тэорыяй яны прыцягвалі (і прыцягваюць, стараюцца прыцягваць і цяпер) да сябе розныя народы. Праўда, гэтае прыцягненьне палягае на ведамым бальшавіцкім прынцыпе — «косю, косю ды ў ваглоблі», бо практыка тут у поўным «адзінсьцьве супрацьлежнасьцяў» з тэорыяй, што да нутранога ўжытку: калі Сталін галосіць, што «галоўнай небясьпекай на дадзеным этапе вялікадзяржаўны вялікарускі шавінізм», дык НКВД хапае, замыкае й страляе толькі «мясцовых нацыяналістых»-«нацдэмаў» малых нацыяў... На гэтай практыцы ўжо добра апякліся й пазналіся навек прадстаўнікі ці аднаго народу, налажыўшы тут і лепшымі сваймі галовамі, што паляцелі на вогнік у розных «нацыянал-камунізмах» (як Ігнатоўскі, Чарвякоў, Галадзед, Алесь Адамовіч, Прышчэпаў і г. д. і г. д. у нас, або Шумскі, Скрыпнік, Хвылёвый у нашых суседзяў-Украінцаў). Аднак тое, што й сягоньня бальшавікі ловяць на тую-ж прынаду і што й цяпер могуць знайсьціся — або ў нясьведамасьці, або ў крытычным стане, калі чалавек, як топіцца, дык і за брытву хопіцца — іхныя новыя ахвяры — ніколі не кампрамітуе усяе справы. Наадварот, толькі падчырквае грознае memento тым з дужых сьвету, хто яшчэ ня хоча разумець голасу гісторыі ці жміньдзіцца з дробнай манэтай памогі...

Але-ж, нацыяналізм малых на ўздыме, вялікадзяржаўны шавінізм аканаваны й засуджаны на нямінучую памжу. Адно што, пэўна, і яму тапіцца ня хочацца, і за брытву хапацца крыху «боля», як кажуць дзеці, дык шукаецца хоць якая саломка, што — ану-ж — выцягне. І з такое саломкі пачынаюць плесьціся навет цэлыя прыгожа-ўзорыстыя маты розных «вялікапрасторавых» і «фэдэралістычных» канцэпцыяў. Але й «малыя» — хто іх ведае, мо й з таго «камплексу меншасьці» — навучаныя горкаю практыкаю, ня вельмі хапаюцца адразу кідацца на гэта. А што, калі гэная «вялікапрасторавасьць» — толькі псэўдонім тае-ж «вялікадзяржаўнасьці»? (Ведама-ж добра, што маскоўскі нацыяналізм аж пад псэўдонімам «інтэрнацыяналізму» вельмі спрытна «подвизалася» і «подвизается»...). А што, калі новае «міжмор'е» із старэнькім «ад мора да мора» розьніцца ня больш, як кій із палкаю? А што, калі й тут — як ня «косю, косю ды ў ваглоблі» — дык «цаца, цаца ды ў кішэню»? А цяпер яшчэ такое настырлівае хаўтураньне ўсякага нацыяналізму наагул, паховіны «паводля першае клясы» з абмінаньнем нядвузначна-вымоўных, гістарычнага значаньня фактаў сучаснасьці — таксама ня можа не наводзіць на думкі...

І таму «малыя нацыяналізмы», падбадзёраныя сяньняшнім ходам падзеяў, ня толькі ня будуць хапацца лезьці жыўцом у гасьцінна раскрываныя магілы, а найперш будуць імкнуцца да дасягненьня свайго неадымнага. І з асьцярогаю ставіцца да ўсяго, што так ці йначай, а прыгадвае сіло. Калі ўжо й фэдэрацыі, калі ўжо «вялікапрасторавыя» — дык няхай-бы як найвялікшыя аж да сусьветных (адзіны сусьветны ўрад) ці кантынэнтальных (Пан-Эўропа) маштабаў. Калі ў іх унутры канечныя й «рэгіянальныя» дык няхай не паўтараюць вялікадзяржаўнасьці, старых выпрабаваных, мо яшчэ толькі больш-менш пашыраных, а добра ўжо ў знакі дадзеных, у косьці ўедзеных камбінацыяў. Няхай камбінуюцца зь нейкіх больш-менш нэўтральных (прынамся, дасюль), не гістарычна-антаганістычных, не асымілятарска-сьціраваных ці з гэтае сьціраванасьці знаных складаноў-элемэнтаў (як хоць-бы й мроеная намі — ці-ж так ужо нерэальная? — «Паўночна-балтыцкая падкова» — Беларусь, Летува, Лацьвія, Эстонія, Фінляндыя, Нарвэгія, Швэдыя, Данія...).

А наагул — уздым, пэрспэктывы ўздыму тымчасам выразна на нашым баку, на баку «малых» і «забраных». А наагул — яшчэ раз паўтараем і будзем усьцяж паўтараць сваё сьвятое-запаветнае: **найперш — незалежнасьць, а там... будзе відаць!**

Будзе відаць, таксама як ужо цяпер відаць уздым і пэрспэктыўнасьць справядлівага нацыяналізму малых, відаць усім, хто толькі мае вочы бачыць, хто хоча глядзець.

ПРАГА АБ БЕЛАРУСІ

4. 6. 48 а гадз. 18,15 радыё Прага надало ў чэскай мове нарыс гісторыі Беларусі (15-18 ст.), асьветліўшы ейную багатую мінуўшыну, звычаі й абычаі. Асабліва былі падчыркненыя высока-культурныя традыцыі беларускага народу й найчысьцейшыя ды найпрыгажэйшыя сярод Славянаў беларускія народныя песьні із сама старадаўных часоў, што сьветчыць аб тым, што народ наш найдаўнейшымі часамі любіў песьні й музыку. На Беларусі захавалася аж да нашага часу шмат простых музычных інструмэнтаў — дудкі, жалейкі, цымбалы.

Пасьля гэтага было надана шмат беларускіх народных песьняў нашых кампазытараў Шчаглова, Багатырова і М. Забэйды. Былі выкананыя: «Прыляцелі гусі», «Ой, валы-ж мае», «Зялёны дубочак, на яр пахіліўся», «Ой, ляцелі гусі зь Беларусі», «Ой, пайду я лугам», «Ой, у лесе пры даліне», «Замуж пайсьці — трэба знаць» і шмат іншых.

А. Шавель.

АДУСЮЛЬ

СУПРАЦЬ РАСЕЙСКА-ІМПЭРЫЯЛІСТЫЧНАЕ ДЫВЭРСІІ

(Рэзалюцыя Кангрэсу АБН)

У сувязі з апублікаваньнем апошнім часам камунікату й дэклярацыі г. зв. «Задзіночанага зьезду дзеячоў вызвольнага руху народаў Расеі», што становіць сабою спробу адраджэньня ведамага сваім часам г. зв. «Камітэту вызваленьня народаў Расеі», а таксама ў сувязі з усімі іншымі лічнымі публікацыямі ад імя г. зв. «народаў Расеі» або «расейскае **шматнароднае** (?) нацыі» (праграма «Национально-Трудового Союза» й блізу ўся расейская зарубежная прэса), Кангрэс АБН, што складаецца з прадстаўнікоў вызвольных рухаў народаў — Армянаў, Азэрбайджанцаў, Беларусаў, Вугорцаў, Грузінаў, Донскіх Казакоў, Ідэль-Уральцаў (Татараў, Башкіраў, Чувашоў, Мардзьвіноў, Марыйцаў, Удмуртаў), Латышоў, Летувісаў, Паўночна-Каўказцаў (Асэтынаў, Чэчэнаў, Інгушоў, Чэркесаў, Карачаеў, Кабардына-Балкарцаў), Славакоў, Сэрбаў, Туркастанцаў, Украінцаў ды іншых паняволеных бальшавіцкаю Расеяй народаў, заяўляе:

1) Наагул ніколі не йснавала й ня йснуе ніякага «вызвольнага руху народаў Расеі», а ёсьць адно **вызвольныя рухі** народаў, паняволеных расейскім імпэрыялізмам у ягонай сучаснай бальшавіцкай форме, у тым ліку й вызвольны рух расейскага народу.

2) Ніякія ні арганізацыі, ні паасобныя дзеячы вызвольных рухаў народаў, паняволеных бальшавіцкаю Расеяй, апрача расейскага, ня бралі ніякага ўдзелу ў вышуспомненым зьезьдзе й наагул ува ўсіх палітычных акцыях ад імя г. зв. «народаў Расеі». Зрэшты, у сваіх публікацыях рэжысэры гэтага зьезду нідзе не назвалі ніводнае арганізацыі, ніводнага ймя ад іншых, апрача расейскага, народаў.

3) Усе дакумэнты ад гэтага зьезду й ад усякіх падобных арганізацыяў, дзе мова йдзець ад «народаў Расеі», становяць сабою ад пачатку й да канца дывэрсійную фальшыўку, разьлічаную на дэзарганізацыю масаў народаў, паняволеных расейска-бальшавіцкім імпэрыялізмам, у інтарэсах якраз расейска-імпэрыялістычных элемэнтаў, што жадаюць выкарыстаць вызвольныя рухі для сваіх імпэрыялістычных мэтаў.

4) Прадстаўнікі вызвольных рухаў народаў, паняволеных расейска-бальшавіцкім імпэрыялізмам, заяўляюць, што **ўсе** арганізацыі гэтых народаў стаяць на выразнай пляцформе змаганьня супраць расейскага імпэрыялізму ўва ўсіх ягоных відох і формах, тым самым выступаючы супраць усякіх спробаў адраджэньня г. зв. «адзінае недзялімае Расеі», збудаванай на спакораньні нашых народаў адзінаму расейскаму імпэрыяльнаму цэнтру. Сваё змаганьне супраць бальшавізму нашыя народы ніколі не адасабнялі й не адасабняюць ад змаганьня супраць расейскага імпэрыялізму й канцэпцыі «адзінае недзялімае Расеі».

5) Мэта змаганьня вызвольных рухаў народаў супраць бальшавізму — ня толькі зьнішчэньне бальшавіцкага рэжыму, але й дасягненьне народамі свае поўнае нацыянальна-гаспадарстваўскае незалежнасьці ад усякае Расеі, гэта значыць — ліквідацыя расейскае імпэрыі й ператварэньне Расеі толькі ў нацыянальнае гаспадарства расейскага народу на сваёй этнаграфічнай тэрыторыі.

6) Вітаючы ўсякую актыўнасьць расейскага вызвольнага руху супраць бальшавізму, Кангрэс АБН становўка пратэстуе супраць усякіх стала і ўпорыста паўтораных спробаў расейскіх імпэрыялістычных колаў выступаць ня толькі ад імя расейскага народу, але й ад імя іншых народаў, якія ніколі іх на гэта не ўпаўнаважвалі, а якія наадварот — бачаць у васобе гэтых імпэрыялістых сваіх варагоў.

7) Кангрэс АБН яшчэ раз падчырквае прыязнае й добразычлівае настаўленьне да расейскага народу, якога нашыя народы ніколі не мяшалі й не мяшаюць з расейскімі імпэрыялістымі, як бальшавіцкага, гэтак і ўсякага іншага тыпу.

8) Кангрэс АБН выказвае шчырае пажаданьне народаў АБН бачыць таксама й прадстаўнікоў расейскага вызвольнага руху ў сваіх радох, але дзеля гэтага заклікае ўсіх Расейцаў выступаць толькі ад імя свайго расейскага народу, а не ад імя «народаў Расеі».

9) Кангрэс АБН зварачаецца да аналёгічных АБН арганізацыяў паняволеных бальшавізмам народаў, што складаюць сабою Антыбальшавіцкую Лігу Аслабаненьня Народаў (АЛАН), дзе задзіночаныя **ўсе** палітычныя арганізацыі гэтых народаў — дзеля яснасьці і ў супрацьвагу самазванаму «Камітэту вызваленьня народаў Расеі» — стварыць **Камітэт Вызваленьня Народаў ад Расеі.**

ЧАГО ЁН БАІЦЦА

Тыднёвік «Экспрэс» (Мюнхен) у № 20 ад 29. 5. 48 у дасьціпнай зацемцы «Баіцца НКВД» піша: «І. А. Бельскі (ведамы польскі журналісты. Рэд.) у сваім артыкуле «Манэўр ці зварот у палітыцы СССР» даходзіць да выснаву, што Масква мусіла адкінуць прапанову сустрэчы Труман-Сталін, якая паводля пастановы Прэзыдэнта ЗША магла-б адбыцца адзіна ў Белым Доме, таму, што сустрэча ў Вашынгтоне азначала-б савецкую апаразу ў «халоднай вайне» й прэстыжавы правал. Мы бачым іншыя прычыны савецкае адмовы. А наймя: уяўляем сабе, якія вельмі сэнсацыйныя рэвэляцыі могбы абвесьціць Сталін, калі-б так, апыніўшыся ў Вашынгтоне, адмовіўся вярнуцца ў СССР. Сэнсацыя на амэрыканскую меру й ганарары, шмат разоў большыя за тыя, што атрымаў Чэрчыль за свае мэмуары. Забясьпечаная старасьць і свабода ад страху, каб... каб ня тое, што НКВД баіцца».

З БАЦЬКАЎШЧЫНЫ

ТОЛЬКІ ЦЯПЕР...

Менск (БЕЛТА). У сталіцы БССР закончанае поўнае аднаўленьне гарадзкое цепла-электрычнае цэнтралі. Нанова адбудаваны галоўны корпус, кацельная й дапаможныя цэхі. Устаноўленыя новыя мэханізмы для аўтаматычнае падачы торфу, змантавана 5 паравых катлоў і дзьве турбіны. Цэнтраля перавысіла даваенную магутнасьць у 3 разы. Прамысловы ток атрымалі большыя прадпрыёмствы й новабудоўлі Менску. Праводзяцца работы дзеля далейшага павялічэньня магутнасьці прадпрыёмства. Пашыраюцца машынныя цэхі. Пачалі класьці фундамэнт пад трэйцюю турбіну. Бліжэйшым часам цэнтраля дасьць першае сьвятло у жыльлёвыя дамы, пабудаваныя пасьля вайны (і ўсё гэта толькі цяпер, на пятым годзе па адваяваньні Менску... Рэд.).

БАРОНЯЦЬ ГРЭКАЎ...

Цяперака ў Саветах, як ведама, шырака «пратэстуюць» супраць тэрору над «патрыётамі» і «народнымі дэмакратамі», гэта значыць — камуністымі ці яшчэ дакладней, камуністычнымі бандытамі ў Грэцыі. «Пратэставаць» мусяць, пэўна-ж, усе. Дык і ад імя беларускіх пісьменьнікаў БССР такі пратэст падпісалі Якуб Колас, Пятрусь Броўка, Аркадзь Куляшоў, Максім Танк...

Што-ж, калісьці й вялікі Байран ня толькі пратэставаў, але й збройна змагаўся за вызваленьне няшчасных Грэкаў. Аб гэтым наш нацыянальны, хоць і недавершаны, Байран — Уладзімер Дубоўка — пісаў (у забароненай і сканфіскаванай савецкай цэнзураю паэме «камбайне» — «Штурмуйце будучыні аванпосты»):

Лёрд Байран! Вы йшлі бараніць
Ня Грэкаў, а грэцкія міты.
Вяла Вас антычнасьці ніць
На поўдзень, у лаўры спавіты.
Лёрд Байран! Мінула даўно
Рамантыка гэная Ваша,
І з Туркамі Грэкі ў вадно
Для кухняў лаўровы ліст важаць...

Але-ж, мінула даўно рамантыка... Ня «грэцкія міты бараніць», а падмацоўваць крывавыя савецкія міты «народна-дэмакратычных рухаў» мусяць сяньня няшчасныя нашчадкі байранавага плямя ў «вялікай краіне запраўднай свабоды». Гэта проза, куды горшая за кухенны лаўровы ліст, бо — жудасная проза, хто толькі ведае й разумее...

У.

РЫБЭНТРОП ДАМАГАЎСЯ БЕЛАРУСІ

(Успаміны Чэрчыля).

У 80 часапісах і газэтах цэлага сьвету ад колькіх ужо тыдняў друкуюцца ўспаміны выдатнага дзяржаўнага мужа й прэм'ера Вялікабрытаніі ў другой сусьветнай вайне, Уінстона Чэрчыля. Успаміны гэтыя пасьля зьявяцца ў шмат якіх мовах і ў выглядзе колькітомнай кнігі. Публікацыі Чэрчыля, якія раскрываюць сьвету шмат закулісных, як дыплёматычных, так і вайсковых таямніцаў з пары падрыхтовы да другое сусьветнае вайны і з часоў самое вайны, прыносяць ці мала важных і цікавых дадзеных і аб ролі Беларусі, якую яна грала ў меркаваньнях і плянах палітыкаў і дыплёматаў даваеннае й ваеннае Эўропы.

У першых разьдзелах сваіх успамінаў Чэрчыль расказвае пра адно цікавае для нас спатканьне з Рыбэнтропам у 1937 г. у Лёндане. Рыбэнтроп быў тады нямецкім пасланьнікам у Вялікабрытаніі. Гутарка трывала болей, як дзьве гадзіны. Рыбэнтроп быў нязвычайна ветлівы. Гаварылася аб усім эўрапейскім прасторы як із палітычнага, так і вайскова-тэхнічнага гледзішча.

Рыбэнтроп казаў, што Нямеччына хацела-б мець прыяцельскія дачыненьні з Ангельшчынай. Ён зазначыў, што ён мог ужо быць нямецкім міністрам замежных справаў, ды папрасіўся ў Гітлера паслаць яго ў Лёндан, каб там дакладна прадставіць магчымасьці брытанска-нямецкае антанты, ці навет саюзу.

Нямеччына стала-б плячо ў плячо з усёй вялікай брытанскай імпэрыяй. Нямеччына магчыма будзе дамагацца звароту сваіх калёніяў, ды гэта не найважнейшая й істотная справа. Што патрэбнае Нямеччыне, дык гэта тое, каб Вялікабрытанія пакінула ёй вольную руку на ўсходзе Эўропы.

Нямеччына, казаў Рыбэнтроп, мусіць мець жыцьцёвы прастор для свайго жыхарства, што ўсё больш узрастае. Дзеля гэтага Польшча з Данцыгскім калідорам павінна быць прылучаная да Нямеччыны. Таксама **Беларусь** і Ўкраіна для будучага Нямецкага Райху з 70 міліёнамі душаў канечныя. На меншым здаволіцца немагчыма. Ад Брытанскае Імпэрыі вымагаецца толькі, каб яна не мяшалася.

Зь перададзенай Чэрчылем гутаркі бачым, што Беларускі прастор браўся Гітлерам пад увагу як «Lebensraum» для нямецкага народу ўжо ладна перад пачаткам вайны. Паводля тэорыі Гітлера, выложанай у «Mein Kampf», палітычная моц Брытанскае Імпэрыі стаіць на даволі хісткіх асновах найперш таму, што асноўны фундамэнт такое вялікае імпэрыі — сама Ангельшчына — становіць сабою невялікі, абмежаваны прастор, якога немагчыма пашырыць. Таму Брытанскую Імпэрыю можна прыраўнаць да піраміды, што стаіць, пастаўленая на сваёй вяршалінцы. Таму яе можна лёгка перакуліць.

Нямеччыну, каб яна была моцная й ейная моц была трывалая, трэба будаваць, на думку Гітлера, на шырокай геаграфічна базе ў Эўропе, а ня гэтулькі на замарскіх калёніях. Гэтая шырокая база для нямецкае піраміды мела быць створаная першым чынам, як бачым з успамінаў Чэрчыля, далучэньнем да Нямеччыны прастораў, заселеных трыма народамі: Палякамі, Беларусамі і Ўкраінцамі.

С. Б.

СПРАВЫ ДП

ШТО ГАВОРАЦЬ ПРА НАС

ПРЭЗЫДЭНТ ТРУМАН АБ ДП

Чыкага (ДЭНА-Рэйтар). У сваёй першай вялікшай прамове ў часе перадвыбарнага падарожжа па штатах, сказанай з нагоды зьезду Задзіночаньня Швэдзкіх Эмігрантаў, прэзыдэнт Труман аддаў шмат увагі справе ДП. Прэзыдэнт патрабаваў прысьпешанага выданьня закону, які павінен умагчыміць эміграцыю ў ЗША ладнае колькасьці эўрапейскіх перамяшчэнцаў, і заатакаваў цяперашнія мерапрыёмствы кангрэсу ў пытаньні ДП за іхныя «паралізуючыя дадаткі» і «няпрыстойную дыскрымінацыю» пэўных расавых групаў. Да пытаньня ДП Прэзыдэнт сказаў: «Больш, як 3 гады па сканчэньні вайны ў Эўропе жывець яшчэ 800 000 перамяшчэнцаў у Нямеччыне, Італіі й Аўстрыі. **Гэтыя людзі — гэроі дэмакратыі, і якраз гэта прычына, што яны ня могуць зьвярнуцца на сваю бацькаўшчыну. Яны — антыкамуністыя. Яны паходзяць з Эстоніі, Лацьвіі, Летувы, Польшчы, Украіны, Беларусі й Югаславіі. Мы ўсе аж занадта добра ведаем, чаму антыкамуністыя ня могуць бясьпечна вяртацца ў гэтыя краі».** Далей Прэзыдэнт зазначыў, што перамяшчэнцы з Эўропы з амэрыканскаю дапамогаю мусяць быць пастаўленыя на свае собскія ногі, і Амэрыка не павінна прычыняцца да ўтрыманьня стану, у якім мусяць весьці бескарыснае жыцьцё людзі, што жадаюць працаваць і надаюцца да працы. «Праблема перамяшчэнцаў, — сказаў Прэзыдэнт, — сусьветная праблема. Аднак ЗША мусяць унесьці сваю частку ў разьвязаньне яе».

ДП — ЗА ДРОТ, ІХНЫХ ЖУРНАЛІСТЫХ — ДА СЬЦЕНКІ

На паседжаньні Саюзнае Кантрольнае Рады ў Вене выбухнула гвалтоўная спрэчка паміж савецкім дэлегатам і амэрыканскім прадстаўнікам пра далейшыя мэтады абыходжаньня з уцекачамі ў Аўстрыі.

Амэрыканскі дэлегаты дамагаліся людзкага абыходжаньня з уцекачамі й скасаваньня розных камунікацыйных абмежаньняў для іх у Аўстрыі. У вадказ выступіў савецкі дэлегат, дамагаючыся абмежаньня свабоды ДП, зачыненьня іх за калючым дротам, забароны адзінае польскае газэты ў Аўстрыі «Глос Польскі» й прыцягненьня да вайсковага суда ўцякацкіх выдаўцоў і журналістых. Амэрыканскі дэлегат выкрыў усю хлусьню савецкай дэлегацыі, на якой былі абапертыя абвінавачаньні, і сьцьвердзіў, што ў амэрыканскай зоне ня толькі будуць выходзіць і надалей уцякацкія часапісы, але й самым уцекачом будзе загарантаваная свабода паводля прынцыпаў запраўднае дэмакратыі. («Экспрэс, № 21).

РУХ І НАВІНЫ ЭМІГРАЦЫІ

ЛІК ДП МЕНШАЕ

У жніўні 1945 г.. у лягерах ДП было 692 000 асобаў, у студзені 1946 г., дзякуючы рэпатрыяцыі, гэты лік апаў да 324 815. У жніўні таго-ж году, дзякуючы прытоку з усходу, ён ізноў узьняўся да 400 584. У мамэньце замены УНРРА на ІРО, у чырвені 1947 г. налічвалася 333 466 ДП-лягернікаў, у канцы 1947 г. — 321 683, 15-га красавіка сёлета — 299 497, а 30 красавіка — 298 240.

Бальшыня ДП пакідае цяпер лягеры эміґруючы. Аднак, абмежавальную ролю адыгрываюць яшчэ й іншыя фактары: вызначэньне ПК ІРО, паводля якога новае прыняцьцё у лягеры адбываецца толькі ў зусім скрайніх выпадках, і распараджаньне амэрыканскіх вайсковых уладаў, паводля якога асобы, што прыбыўшы ў амэрыканскую зону пасьля 21. 4. 47, у ніякім разе ня маюць права на лягерную апеку. **Дык у амэрыканскай** зоне яшчэ 200 000 ДП жывуць вонках лягераў, маючы аднак права на юрыдычную апеку й памогу пры эміграцыі. (Інфармацыі ПК .РО, № 34).

АНГЕЛЬШЧЫНА НА ПЕРШЫМ МЕСЦЫ

Паводля прыйма да сябе ДП **Ангельшчына** стаіць на першым месцы: у сакавіку яна прыняла 5 797 ДП, на **чым агульны лік прынятых ёю ДП (ад 1. 7. 47)** дасягнуў 48 685. На другім месцы йдзець **Бэльгія** — усяго 17 678 ДП, далей **Францыя** — 16 528 (улучна з тымі, якім былі выдадзеныя транзытныя візы), **Канада** — 13 887, **ЗША** — 13 594 (зь іх 5 824 нармальных адзіночных эмігрантаў, дапушчаных консулам), **Аргентына** — 6 699, **Палестына** — 5 824, **Аўстралія** — 3 636, **Галяндыя** — 3 166 і **Бразылія** — 2 784. Меншы лік ДП выэміграваў у 30 іншых краёў. Агулам у Эўропе асялілася каля 86 000 асобаў, рэшта выэміґравала ў заакіянскія краі.

БОЛЬШ КАРАБЛЁЎ, БОЛЬШ ЭМІГРАНТАЎ

Паводля справаздачы Выканальнага Сэкратарыяту ПК ІРО за пэрыяд студзень-красавік, арганізацыя спадзяецца ў як найбліжэйшым часе здабыць магчымасьць перавозіць за мора па 12 000 ДП штомесяцу. Канадзкі ўрад зрабіў палёгкі й спадзецца перавозіць па 4 000 ДП штомесяцу. Справаздача падае, што апрача 7 караблёў, якія ўжо на службе ў ІРО (улучна з 4-ма транспартавікамі амэрыканскае арміі), неўзабаве прыбудзе яшчэ 6. І далей вядуцца стараньні здабыць яшчэ больш караблёў, аб чым робяцца захады перад гандлёвымі таварыствамі.

ЭВАКУАЦЫЯ ДП З АЎСТРЫІ

Вена (ДЭНА-Рэйтар). Кіраўнік ІРО ў Аўстрыі, гэнэрал Дж. С. Вуд, паставіў да ведама аўстрыйскі ўрад, што маецца на ўвеце да канца чырвеня эвакуяваць з Аўстрыі 70 000 ДП.

ПАЗЬНЕЙШЫХ УЦЕКАЧОЎ НЕ БЯРУЦЬ

Вашынгтон (ДЭНА-ІНС). Сэнат адхіліў дадатковую прапанову да заканапраекту пра эміграцыю ДП у ЗША, паводля якое павінны былі-б прыймацца ў ЗША і безайчынныя асобы, прыбылыя першымі паваеннымі часамі з апанаванае саветамі ўсходняе Эўропы ў Нямеччыну, Аўстрыю або Італію.

УМОВА ІРО З БРАЗЫЛІЯЙ

Бразылійскі ўрад і ПК ІРО падпісалі ўмову, якая спрабуе пашырыць прыток уцякацкіх эміґрантаў у Бразылію.

Адначасна прэзыдэнт Бразыліі Дутра пераслаў бразыльскаму кангрэсу канстытуцыю ІРО із сваім лістом, у якім рэкамэндуе ратыфікаваць яе. Калі гэта давершыцца, Бразылія стане́цца пятнаццатым сябрам-ратыфікатарам ІРО, а ІРО будзе фармальна прызнаная ў Бразыліі, як адмысловае агенцтва Задзіночаных Нацыяў. — Паводля ўмовы, Бразылія прыймае неазначаную колькасьць уцекачоў групамі па 5 000 на кантракты, што будуць усьцяж ізноў аднаўляцца, калі кажная група будзе здавальняюча расьселеная.

Бразылія ўжо прыняла каля 5 000 эміґрантаў ДП, як работнікаў, так і іхных сем'яў. Яны расстаўленыя бразыльскімі эміграцыйнымі ўстановамі ў прамысловасьці й на сельскай гаспадарцы. Ёсьць намер нарошце ўзяць на ўвагу вялікую колькасьць эміґрантаў ДП ў каленізацыйных плянах, што дало-б гэтым эміґрантам магчымасьць набыць собскую зямлю ў нераспрацаваных раёнах краю.

БРАЗЫЛІЯ СПРАБУЕ ГРУПАВОЕ ПЕРАСЯЛЕНЬНЕ

Я. Э. сп. Г. Лёбо, дэлегат Бразыліі й віцэ-прэзыдэнт ПК ІРО, паведаміў, што Бразылія пастанавіла прыняць неабмежаны лік сем'яў ДП, як эміґрантаў, і хоча спрабаваць уладзіць імі самымі заклад'зеныя калёніі. Умовы гэтага перасяленьня неўзабаве будуць падпісаныя Бразыліяй і ІРО; гэта даводзіць гуманнасьць, зь якой Бразылія падыходзіць да праблемы. Сярод гэтых умоваў ёсьць вымаганьне заснаваць мяшаную камісію з прадстаўнікоў ураду й ІРО, якая павінна заняцца праблемай узмацаваньня ДП па іхным прыбыцьці ў Бразылію. Пры прыйме неабмежанага ліку перасяленцаў павінны тварыцца групы на 500 ДП. Арганізацыя для справы калёнізацыі займецца праектам асяліць эміґрантаў у краі, які яны пазіньні канчальна разглядаць, як свой собскі. Гэтыя ўмовы могуць добра служыць за варты пажаданьня ўзор для іншых краёў Лацінскае Амэрыкі.

(Прэсавая інфармацыя ПК ІРО ў Жэнэве, № 58).

У ВЭНЭЦУЭЛЮ ПАВЕТРАМ

15. 5. 48 з аэрапорту ў Райн-Майн стартаваў першы зафрахтаваны ПК ІРО самалёт із 49 эмігрантамі ў Вэнэцуэлю. У групе колькі сем'яў, 6 дзяцей да 2 год і 4 большых дзяцей. Усе з амбэрскага лягеру, завэрбаваныя вэнэцуэльскай місіяй у амэрыканскай зоне.

Самалёт — машына Seabord and Western Line — пакрые дарогу (у залежнасьці ад надвор'я — праз Шэмон-Гандэр-Бэрмуды або праз Азоры-Бэрмуды-Рут) за 30 гадзінаў.

Гэткая «паветраная эміграцыя» ДП заплянаваная, як рэгулярнае мерапрыёмства. Празь яе, а таксама марскай дарогай ад Генуі, паменшае лік ДП, што чакаюць на выезд у Вэнэцуэлю. У сучасным мамэньце чакае 383 асобы з усімі паперамі, і яшчэ 500 праходзяць вэрбавальную працэдуру.

ПРАЎНАЯ ПАМОГА ЎЦЕКАЧОМ

Распараджаньне ІРО № 62 ад 8. 3. 48 г. урэгулявала справу праўнае памогі ўцекачом, што карыстаюцца апекай ІРО у Амэрыканскай зоне. Яно ўстанавіла акруговага праўнага дарадніка пры акругах ІРО і праўных дараднікаў для лягераў ды вызначыла абавязкі й кампэтэнцыі гэтых урадаўцаў.

На кажную акругу ўстаноўлены адзін праўны дараднік. Акруговыя дараднікі адказныя перад дырэктарамі акругаў і павінны паведамляць іх аб сваёй дзейнасьці. Лягерныя праўныя дараднікі ўстанаўляюцца кампэтэнтным акруговым дараднікам, канчальнае зацьверджаньне іх у кампэтэнцыі дырэктара акругі. На кажныя 2 000 жыхароў устанаўляецца адзін праўны дараднік. Акруговыя дараднікі кантралююць дзейнасьць лягерных.

Праўная памога даецца як ДП у лягерах, так і ўсім уцекачом, што жывуць прыватна. У межы праўнае памогі ўвайходзяць стараньні аб выдачы дазволаў на вядзеньне рамесьніцкіх і гандлёвых прадпрыёмстваў, уступ у прафсаюзы і г.д. Іншыя праўныя дзеяньні абыймаюць: 1) парады ў сувязі з дамаганьнем дадаткавых сьветчаньняў, 2) парады аб сацыяльным забясьпечаньні (даваньне памогі ў бальніцах, забясьпечаньне ад старасьці, беспрацоўя), або такія справы, якія вынікаюць з законаў аб працы, з апубліканых ставак аклядаў і падаткавых законаў, 3) адпаведная памога пры сьпісаньні дакумэнтаў, якія маюць быць далучаныя да просьбы, 4) парады што да заявак, якія маюць праўнае значаньне, як нарадзінаў, сьмерці, шлюбу і г. д., 5) абслугоўваньне ўцекачоў, прызнаных за непадлеглых апецы ІРО, і далёкасяжная памога пры складаньні апэляцыяў, 6) парады што да кампэтэнцыі для арышту, сьледзтва, а таксама ў сувязі з распараджаньнямі што да арышту улучна з загадам вайсковага кіраўніцтва пра «габэас корпус», № 23 аб правох, якія належацца асобам у кажным судовым паступаньні пры крымінальных справах. У крымінальных справах акруговыя дараднікі выступаюць як «прыяцелі суда» (акімус курыэ). Акруговыя дараднікі аднак ня могуць выступаць як адвакаты. Праўная памога, паводля гэтага распараджаньня, дармовая. Акруговыя дараднікі ня могуць мець прыватнае практыкі, аднак лягерныя адвакаты могуць выконваць прыватную практыку із згоды акруговага дарадніка.

З-ЗА ЗЯЛЕЗНАЙ ЗАСЛОНЫ *)

ПРЫВІТАНЬНІ

Надходзіць зноў туманны час,
прадольле дзён нявольных...
Магчыма больш ня ўбачу вас,
браты мае, ніколі.

Душы людзкой ня дам скаваць
бунтарных дум узмахам.
Я прывітаньні буду слаць
вам з кажным вольным птахам.

Няхай ня крыщыць сэрцаў сум —
усім-жа ня устояць.
Адныя сьцяг свой данясуць, —
другія — упадуць у бoі.

Ня страшны зьдзек мне, ні прымус,
над краем толькі плачу...
Дала мне Маці-Беларусь
відаць такую ўдачу.

Заўсёды ў мроях з вамі, ў снах,
жыць буду, ці загіну.
П'ю чару горычы да дна
за вас і за Краіну.

*) Друкуем тут характэрны верш, у якім адбітыя настроі тых, што засталіся за зялезнай заслонай на Бацькаўшчыне. Верш гэты нядаўна атрымалі мы зь Беларусі немаркаванаю поштаю — **«з вольным птахам»**.

АРМЯНСКАЕ НАЦЫЯНАЛЬНАЕ СЬВЯТА

Вялікая эміграцыя жыве цяпер у Нямеччыне. Прадстаўнікі розных народаў ёсьць тутака, розныя шляхамі сюды трапілі, але ўсе маюць аднаго ворага — камуністычную дыктатуру. Стогне ад гэнае дыктатуры шмат народаў, пакутуе па кашарах ды бараках на чужыне эміграцыя гэтых народаў. Сярод эміграцкае сям'і ёсьць і Армяне.

Армянскі народ на працягу стагодзьдзяў церпіць за лепшыя ідэалы чалавецтва, — за хрысьціянізм, за нацыянальныя імкненьні, за дэмакратызм, за волю й незалежнасьць свайго народу. Дорага давялося заплаціць за гэтыя ідэалы армянскому народу — жыцьцём сваіх дачок і сыноў у цэлых раёнах Арменіі, выгнаньнем на чужыну больш як мілёну чалавек на працягу апошняга стагодзьдзя. Так распраўляліся з Армянамі два імпэрыялізмы — царска-расейскі й турэцкі. Не астаўся ад іх і імпэрыялізм расейска-бальшавіцкі. Усе прытэсты канчаліся новымі перасьледамі, ад якіх Армяне мусілі ўцякаць у розныя краі сьвету, каб знайсьці сабе тамака прытулак. Энэргія гэтага таленавітага народу й на чужыне паказала сваю жыцьцяздольнасьць і працаздольнасьць праз удзел у культурным і матар'яльным жыцьці тых народаў, сярод якіх ён сяліўся. Шмат знаных вучоных, мастакоў, вайскоўцаў, рамесьнікаў ды гандляроў даў армянскі народ і з гонарам панёс сваё выгнаньне, ня губляючы сувязі і з сваёй радзімай. Застаецца толькі ўявіць сабе, які ўклад мог-бы даць гэты народ у сусьветную скарбніцу, каб мог жыць вольна ў сваім нацыянальным гаспадарсьцьве.

Адзіны армянскі лягер ДП у Нямеччыне ёсьць у Штутгарце, дзе жывуць Армяне ў ліку каля 1 500 чал. А ўсяго армянская эміграцыя налічвае каля 3 000 чал. Сусьветная-ж армянская эміграцыя, як мы ўжо казалі, мае больш за мілён чал.

28 травеня Армяне адзначылі 30-я ўгодкі абвешчаньня незалежнасьці Арменіі. Армянскі лягер у Штутгарце быў цэнтрам юбілейных урачыстасьцяў. У іх узялі ўдзел ня толькі жыхары лягеру, але й шмат гасьцей, як самых Армянаў, гэтак і прадстаўнікоў іншых народаў — Амэрыканцаў, Беларусаў, Украінцаў, Казакоў, Каўкаскіх Горцаў, Немцаў ды іншых. Сярод гасьцей відаць былі навет генэральскія ўніформы амэрыканскіх вайскоўцаў.

А 5 гадз. увечары ў вялікай тэатральнай залі адбыўся ўрачысты акт. Сярод іншых вітаў Армянаў і прадстаўнік Беларускага Нацыянальнага Камітэту, адзначыўшы аналёгічную долю беларускага народу й адпаведныя высновы на будучыню. Пасьля акту адбыўся канцэрт. Трэба адзначыць вялікую ўдачу выступаў армянскіх аркестраў — сымфанічнае ды нацыянальных інструмэнтаў, нацыянальных скокаў у прыгожых народных вопратках, школьнага хору. Пасьля канцэрту госьці мелі магчымасьць бачыць надзвычай прыгожы фэйервэрк. Шклянка гарбаты й танцы зацягнуліся далёка за поўнач. Гаспадары ўкладалі ўсю душу, каб госьці пачуваліся вясёла й «як у бацькавай хаце».

Агульны высноў — армянская эміграцыя ў Нямеччыне, хоць і сумуе па бацькаўшчыне, але ў ейных ясных блёскучых вачох сьвіцца нязломнасьць, энэргія, жыцьцяздольнасьць і вера ў лепшую будучыню. Пажадаем-жа армянскай эміграцыі й народу дачакацца лепшых дзён на вольнай, незалежнай Бацькаўшчыне — Арменіі.

Будзе час, пабачаць сьветкі,
Хоць ня мы, дык нашы дзеткі! —

як казаў наш Янка Купала. Але пакуль жыве чалавек, дык верыць, што й ён пабачыць адраджоную Бацькаўшчыну. І прыпамінаюцца тутака словы Хрыста: «І вера твая спасець цябе». **Ян Незалежны.**

АД САЮЗУ БЕЛАРУСКІХ ЖУРНАЛІСТЫХ

Урад Саюзу Беларускіх Журналістых паведамляе, што заявы аб прыняцьці ў Саюз належыць кіраваць на адрас Старшыні Ураду: М. Ранкой, (23) Oldenburg i. O. Ohmstede — Rennplatz, DP Camp 224-F.

Па куткох эміграцыі

ЦАРКВА СЬВ. АЎФРАСІННЬНІ Ў НЯМЕЧЧЫНЕ

На ўспамінак аб Рэгенсбургу прыходзіць нам, беларускім ДП, шмат успамінаў з нашае эміграцыі ў Нямеччыне. Бо Рэгенсбург стаўся памятным нам нечым большым, як адно жыцьцё ДП, і не памылімся, назваўшы яго месцам, дзе выявілася творчая сіла нашай эміграцыі, якая першымі днямі й гадамі пасьля ваеннае буры шукала нацыянальнага грунту для арганізаванасьці й тварэньня беларускае нацыянальнае сям'і на чужыне. У мясцовым лягеры ДП, дзе згуртавалася пэўная колькасьць Беларусаў пры сваім нацыянальным камітэце, пад апекай амэрыканскіх акупацыйных уладаў, гэтая нязвычайная нацыянальная энэргія запісала хвальныя чыны ў гісторыі нашае эміграцыі.

Царква сьв. Аўфрасіньні, збудаваная беларускімі эмігрантамі ў Рэгенсбургу — гэта жывы матар'яльны помнік таго часу.

І штогоду 5 чырвеня прыяжджаюць сюды Беларусы, каб адведаць сваю сьвятыню, пабудаваную суродзічамі на чэсьць Патронкі нашае зямлі. І гэтыя свайго роду паломніцтвы-пілігрымкі стаюцца якімсь гарачым дзейнікам у кірунку годнае рэпрэзэнтацыі нашае нацыі на чужыне. Усе чужынцы, якія нас тут бачаць, даведваюцца аб нас так, як калісь гэта было і ў Полацку, а набытыя пры царкве памяткі захоўваюць мілы ўспамін перажытага.

Ужо трэйці год адзначаюць Беларусы гэты дзень. Шмат хто зь Нямеччыны выехаў ужо за мора. Аднак, бальшыня яшчэ засталася й чакае на гэты выезд. Таму й сёлета, пры ўрачыстым багаслужэньні Высокапраасьвяшчэннейшага Архіепіскапа Філафея (які ў «зарубежжы» Расейскае Царквы выконвае функцыю лучнасьці з праваслаўнымі Беларусамі) яшчэ шмат было людзей з блізкіх беларускіх лягераў Віндышбэргердорфу, Міхельсдорфу, Остэргофэну й іншых мясьцінаў.

Сьв. Аўфрасіньня сталася агульна прызнанай Патронкай нацыі. Царква імя Яе ў Рэгенсбургу ў амэрыканскай зоне і Брацтва Яе-ж у ангельскай зоне сваім існаваньнем прыпамінаюць нам, Беларусам, аб рэлігійным жыцьці й павіннасьцях захоўваць свае традыцыі і рэлігійныя і нацыянальныя. Дай Божа, каб нам яшчэ была магчымасьць будаваць цэрквы на чэсьць Яе й на роднай зямлі. Гэтая думка, якая скіроўвае нас на шлях змаганьня за Вольную Беларусь, дае таксама імпульс і да таго, каб тварыць свае самастойныя парафіі і на эміграцыі. Прыход пры царкве сьв. Аўфрасіньні ў Рэгенсбургу быў першым, што правёў у нашым царкоўным жыцьці на эміграцыі вельмі важныя справы, якія будуць праводзіцца й далей да поўнай Аўтакефаліі нашае Беларускае Праваслаўнае Царквы. Таму, падаючы гэтую маленькую зацемку аб царкве сьв. Аўфрасіньні ў Рэгенсбургу, раю ўсім суродзічам адведваць яе калі ды памаліцца ў ёй з думкай аб лепшай долі нашага народу.

А. Асіпчык.

«ШТУРМ» ГАРОЙ

Нашая моладзь пачала разьвівацца спартова, і на нядрэнна. Можа ў будучыні будзем мець сваю дружыну й на міжнародныя выступы з вольнае й незалежнае Беларусі. Можна будзе паказацца прад сьветам на ўсіх галінах свае культурнае сьпеласьці.

23. 5. 48 на спартовым пляцы ў месьце Каме нашая дружына «Штурм» згуляла футбольны матч із жыдоўскаю «Такабі». Глядачоў было больш за дзьве тысячы. Увесь час гульні перавага была на нашым баку. Глядачы Немцы раз-по-раз проста з энтузіязмам выгуквалі на чэсьць Беларусаў.

Вынік: 1-о на карысьць «Штурму». Па канцы гульні сотні глядачоў Немцаў рынулі гурбою на пляц, і паціскалі рукі нашым гульцом, ледзь не насілі на руках. Цяжка было адбараніцца ад вітальнікаў. З бурнымі воплескамі й выгукваньнямі на чэсьць нашых публіка пакінула пляц.

30. 5. 48 той-жа «Такабі» хацеў адгуляцца. І а 5 гадзіне пачалася гульня на нашым лягерным спартовым пляцы ў Міхельсдорфе. Глядачоў было каля тысячы зь места Каму і з блізкіх сёлаў, Жыды з Каму былі ўсе, прыехала дзесяць таксовак. Быў запрошаны і сп. губэрнатар.

Трэба зазначыць, што Жыды пераважалі векам: ніводнага ня было ніжэй за 25 год, а нашыя — гэта юнакі, ніводнага ня было за 20 год.

У першым раўньдзе «Штурм» на працягу 8 часінаў загнаў аднаго гола Жыдом. Пры самым канцы Жыды загналі аднаго гола нашым.

У другім раўньдзе, дармо, што былі няспрыяльныя атмасфэрныя абставіны — супраціўны вецер — праз увесь час нашыя трымаліся на полі супраціўніка.

Вынік: у першым раўньдзе 2:2, у другім — 1:0, гэта знача 3:2 на карысьць «Штурму».

Пасьля гульні вучаніцы аднаклясьніцы паднесьлі букет прыгожых красак сябру Пагуду.

Гарой, гарой, нашая моладзь! Разьвівайце ўсе свае таленты, каб у будучыні рэпрэзэнтаваць нашую Рэспубліку ў сьвеце!

Сэкундант.

СУПРАЦЬ ЧОРНАЕ СОТНІ

БЕЛАРУСКІЯ СКАЎТЫ! БЕЛАРУСКАЯ МОЛАДЗЬ!

Зь вялікім сумам і абурэньнем мы даведаліся аб тэй зьнявазе, якую дазналі дарагія нам усім Вашыя бел-чырвона-белыя сьцягі, што мела месца на Юр'я ў Міхельсдорфскай праваслаўнай царкве.

Нельга сьцярпець гэтай зьнявагі моўчкі, дзеля таго мы шлём Вам нашыя найшчырэйшыя спачуваньні.

Гэткі ўчынак ня мае апраўданьня. Гэта ўчынак бяз прыкладу, каб сябры якойсь нацыі ганьбілі свой сьцяг.

Тут дзеіць іншая сіла, гэта бязьмежная ненавісьць да таго, што беларускае, а карэньне гэтае ненавісьці ведама, дзе — у Маскве.

Масква інсьпіравала гэты ганебны ўчынак, Масква, без агляду, ці яна чырвоная ці іншага колеру.

Людзі, якія паважыліся на гэткі ганебны чын, ня могуць зваццa Беларусамі, а толькі вырадкамі й здраднікамі.

Але Ты, Дарагая Моладзь, ня траць свайго беларускага духу, вер, што праўда пераможа. Змагайся за сваю справу, а сьлёзы Твае хай ня будуць сьлязьмі паніжэньня, хай станунца тымі зернямі, зь якіх вырастуць сьветлыя сілы да далейшага змаганьня, аж да перамогі.

Мы ганарымся Вамі, што Вам стала сілы волі ўшанаваць сьвятое месца й не зарэагаваць чынам, як гэта сьлед было зрабіць у кажным іншым месцы. Але хай гэныя ўсе рэнэгаты ведаюць, што іхны ганебны ўчынак ім не забудзецца.

Мы Вас запэўняем, што сэрцы нашыя з Вамі.

З Вамі прыпадаем ніцма да бел-чырвана-белага сьцяга й цалуем ягоныя раны.

Чэсьць і слава Вам, нашая дарагая моладзь — Беларускія Скаўты Міхэльсдорфу!

Жыве Беларусь!

За «Хаўрус Беларусаў у Францыі»: **В. Шыманец**

За Аб'еднаньне Беларускіх Работнікаў у Францыі: **Інж. Л. Рыдлеўскі**

За Аб'еднаньне Беларускіх Студэнтаў у Францыі: **М. Наўмовіч**

За Аб'еднаньне Беларускіх Жанчынаў у Францыі: **В. Міцура**

СТУДЭНТЫ ПРАТЭСТУЮЦЬ І ГАНЬБЯЦЬ

(Рэзалюцыя марбурскіх студэнтаў).

Агульны сход сяброў Беларускага Студэнцкага Згуртаваньня ў Марбургу 26. 5. 48 войстра пратэстуе супраць нячуванага ў культурным сьвеце факту барбарскага зьняважаньня беларускіх нацыянальных эмблемаў, што мела месца 6. 5. 48 у царкве лягеру Міхельдорф.

Мы, беларускія студэнты марбурскага ўнівэрсытэту дамагаемся строгага пакараньня агідных злачынцаў і іхных пакрывальнікаў, якія асьмеліліся спрафанаваць нацыянальную сьвятасьць.

Адначасна складаем віну на адміністрацыю лягеру Міхельсдорф, якая дапусьціла ў беларускім асяродку да дакананьня так ганебнага чыну.

ЯК ДАЙШЛО ДА ГЭТАГА?

(Пачатак гл. у № 19 (22).

Кажнаму ясна, што з гледзішча праваслаўнае царквы гэтая справа недапушчальная. Сьцяг, супраць якога ўдар быццам кіраваўся, быў асьвячаны праваслаўным епіскапам. У царкве ён знаходзіўся ўжо шмат разоў, апошнім разам быў 25 сакавіка сёлета. І дзіўна, што бясьсільнымі выйшлі супраць гэтых трох чалавекаў і лягерная рада і камандант лягеру. Як толькі скаўты пачалі строіцца, каб ісьці ў царкву, старшыня лягернае рады й камандант лягеру паклікаў да сябе сьцяжнога ў канцылярыю, дзе былі і гэныя тры вышыбайлы, ды сказаў яму, што «народ» ня хоча, каб сьцяг, на адным баку якога напісана «Крывія», быў унесены ў царкву. Калі сьцяжны адказаў каманданту, што скаўты бязь сьцягу ў царкву ня пойдуць, камандант заявіў: «Я даводжу гэта да вашага ведама, а вы рабеце, як хочаце, мне царква не падлягае». Ясна, што лягерныя ўлады аб усім ужо ведалі й далі сваё багаслаўленьне тром чалавекам на іхны хуліганскі ўчынак.

Тут трэба адзначыць, што камандант лягеру за час свайго ўрадаваньня выказаў поўную бесхарактарнасьць, аказаўся нічым іншым, як толькі марыянэткай у руках сьведамага шкодніка беларускай справы — старшыні лягернае рады.

Вось гэты старшыня лягернай рады й вядзе адкрытае змаганьне быццам-бы «зь беларускім шавінізмам», а фактычна з кажнай нацыянальна-беларускай праявай. Ён, асабліва ў дачыненьні да моладзі, гаворыць аб «Чалавеку» зь вялікай літары. Кажны старэйшы, хто памятае бальшавіцкую прапаганду з 1917 г., добра ведае ўжо самы лёзунг, якім тады апэравалі бальшавіцкія правадыры. Аднак-жа ў бальшавіцкай практыцы гэным «Чалавекам» зь вялікае літары аказаўся ніхто іншы, як толькі «вялікі вядучы рускі народ» у вадзінай вялікай Расіі. Ясна, куды цаляе гэны «Чалавек» зь вялікай літары!

Факт зьняважаньня беларускіх скаўцкіх штандараў гэта быў акт, выкананы ў імя гэнага «Чалавека» зь вялікае літары. І зроблена гэта было пасьля таго, калі нашыя скаўты пад гэным бел-чырвона-белым сьцягам дасягнулі вельмі добрых вынікаў у міжнародных спаборніцтвах. Успомнім хоць-бы апошнія, адно 25-га сакавіка ў Гамбургу, пры шэфу сусьветнага скаўтынгу, другое — 26-га красавіка ў Рэгенсбургу.

Відавочна, гэтыя два здарэньні, што прынесьлі новыя ўдачы й разгалос нашай нацыянальнай моладзі, і перапоўнілі чару цярпеньня «Чалавека» зь вялікае літары.

Справу гэтага хуліганскага ўчынку цяпер разглядаюць Іраўскія ўлады. Няважна, які будзе іхны прысуд. Куды важнейшы прысуд, які вынясе на гэты ганебны ўчынак сьведамае беларускае грамадзянства.

(Канец).

Міхельсдорфскі.

КАМУНІКАТ

БЕЛАРУСКАГА НАЦЫЯНАЛЬНАГА КАМІТЭТУ

Зьезд выбраных дэлегатаў-прадстаўнікоў ад беларускіх лягераў і нацыянальных зарганізаваных групаў 24 красавіка 1948 г. аднагалосна пастанавіў абвесьціць грамадзкае ападаткаваньне за 1948 г. ад усіх Беларусаў, якія скончылі 18 год, з мэтаю шырэйшага зактывізаваньня нацыянальна-грамадзкае, дапамаговае, культурна-асьветнае й выдавецкае працы ў Нямеччыне, што праводзіцца пад агульным кіраўніцтвам Беларускага Цэнтральнага Камітэту.

Выконваючы гэтую пастанову, Беларускі Нацыянальны Камітэт гэтым падае да ведама нашага грамадзянства, што ён ужо пачынае спаганяць вышуспамененае грамадзкае ападаткаваньне. Адначасна Камітэт заклікае ўсіх Беларусаў у Нямеччыне выканаць гэты свой грамадзкі абавязак, бо ад гэтага ў вялікай меры залежыць шырыня й якасьць усяе нашае нацыянальна-грамадзкае, дапамаговае, культурна-асьветнае й выдавецкае дзейнасьці, так патрэбнае сяньня для нацыянальных інтарэсаў нашае эміграцыі.

З даручэньня Беларускага Нацыянальнага Камітэту спаганяньнем грамадзкага ападаткаваньня ў паасобных акупацыйных зонах Нямеччыны будуць займацца:

1. Беларускі Камітэт на Амэрыканскую Зону Нямеччыны (адрыс: Weißruthenisches Komitee, (13b), Osterhofen Ndb).

2. Беларускі Камітэт на Ангельскую Зону Нямеччыны (адрыс: Weißruthenisches Komitee, (23), Oldenburg (Old) Ohmstede Rennplatz, DP-Camp 224-F, Раńкой М.).

3. Беларускае Дабрадзейнае Згуртаваньне на Францускую Зону Нямеччыны (адрыс: Weißruthenische Vereinigung, (14b), Saulgau, Kaiserstraße 33, dr. Vojtenka V.).

У паасобных беларускіх лягерах і нацыянальных групах ападаткаваньне будуць спаганяць упаўнаважаныя гэтымі Камітэтамі асобы.

Беларусаў, якія ня маюць лучнасьці зь мясцовымі беларускімі камітэтамі, просіцца высылаць грамадзкі падатак поштай у свае Зонныя Камітэты, адрасы якіх паданыя вышэй. Беларусы, якія могуць, апрача грамадзкага ападаткаваньня, злажыць грашовую ахвяру, няхай гэта заадно зробяць.

У сувязі з хуткай грашовай рэформай справа гэтая ня можа быць адкладаная на пазьней, а павінна быць выкананая ў як найкарацейшым часе.

6. 6. 1948 г. **Прэзыдыюм Беларускага Нацыянальнага Камітэту**

АД БЕЛАРУСКАГА НАЦЫЯНАЛЬНАГА КАМІТЭТУ НА АМЭРЫКАНСКУЮ ЗОНУ

5 чырвеня сёлета ў Остэргофэне адбылася нарада Рады і Ураду Беларускага Нацыянальнага Камітэту на Амэрыканскую зону.

Разглядалася справа далейшага вылучэньня Беларусаў з чужых лягераў, узмацненьня культурна-асьветнае дзейнасьці ў лягерах і групах, выкананьня загаду Беларускага Нацыянальнага Камітэту — Цэнтральнага Прадстаўніцтва ў справе зьбіраньня грамадзкага ападаткаваньня.

Пастаноўлена:

1. Выкарыстаць настаўніцкія сілы ў часе летніх канікулаў для культурна-асьветнае працы.

2. Склікаць настаўніцкую канфэрэнцыю пасьля заканчэньня школьнага году для падсумаваньня зробленае працы й дакладнага ўзгадненьня ды палепшаньня школьнае работы ў наступным годзе.

3. Безадкладна пачаць зьбіраньне грамадзкага ападаткаваньня згодна з пастановай зьезду ад 25. 4. 48 г.

Урад Камітэту.

ШУКАЮЦЬ...

Кошт абвесткі — па аднэй марцы за кажнае паасобнае слова. Аплата наперад.

Сястру**Авэліну**, швагра **Маміса Стася** — Шантар Яніна. Весткі на адміністрацыю «Бацькаўшчыны».

Швагра **Валодзю Савіча** й сястру **Надзю** — Пётра Шантар. Весткі на адміністрацыю «Бацькаўшчыны».

Дачку **Зіну** — Тодар Блашчаніца. Весткі на адміністрацыю «Бацькаўшчыны».

Мужа **Лузанова Пётру** — Лузанова Станіслава. Весткі на адміністрацыю «Бацькаўшчыны».

Сыноў: **Раманоўскага Браніслава**, нар. 1923 г., і **Раманоўскага Канстантына**, нар. 1926 г. — Раманоўскі Іван. Весткі на адміністрацыю «Бацькаўшчыны».

Знаёмых з Палескае акругі, Васілевіцкага раёну — Рагаўцоў І. Ф. з лугасу «Ведрычы». Весткі на адміністрацыю «Бацькаўшчыны».

Брата **Шаграя Мікалая**, нар. 1926, Магілеўскай акругі — сястра Марыя Шпакоўская. Весткі на адрыс: Passau, DP-Lager Mayerhof-Kaserne.

Адамовічаў Флёрку (нар. 1924 г.) і **Антося** (нар. 1926) з Бабінкі, Бярэзінскага раёну. Весткі на адміністрацыю «Бацькаўшчыны».

Бацьку **Рыбніка** Ціхона з Браслаўшчыны — Рыбнік Лявон. Весткі на адміністрацыю «Бацькаўшчыны».

Маці **Дуброўскую** Аляксандру й сёстраў Люсю й Вольгу — Сяргей. Весткі на адміністрацыю «Бацькаўшчыны».

Whiteruthenian Newspaper „The Fatherland"
Authorized by Headquarters European Command Civil Affairs Division A P O 757, A. G. 383, 7 GEC-AGO
Administration — (13b) Osterhofen, Ndby., Whiteruthenian D. P. Camp.
Printed by: Hils & Maier, Dingolfing, Bruckstraße 99